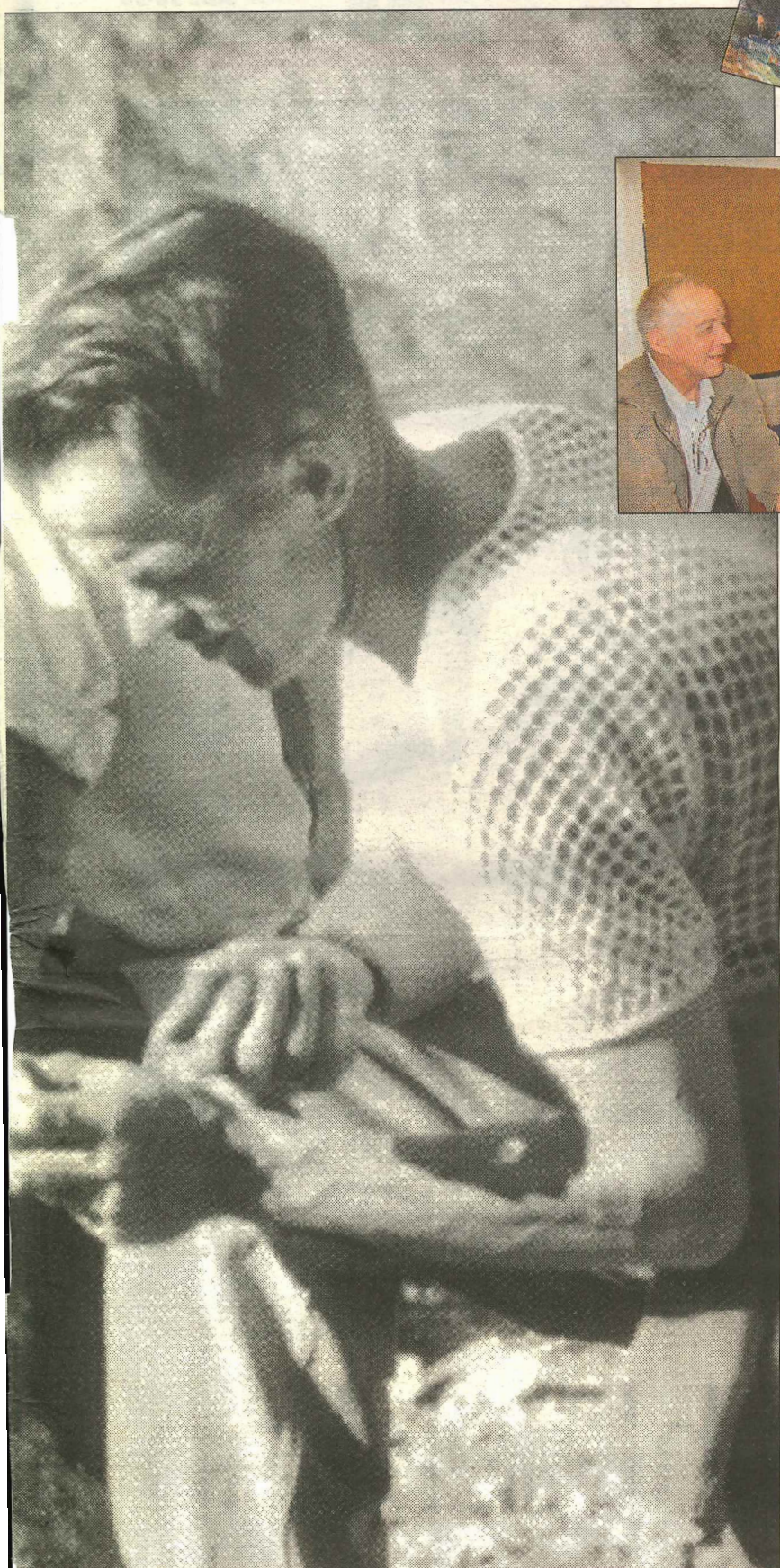
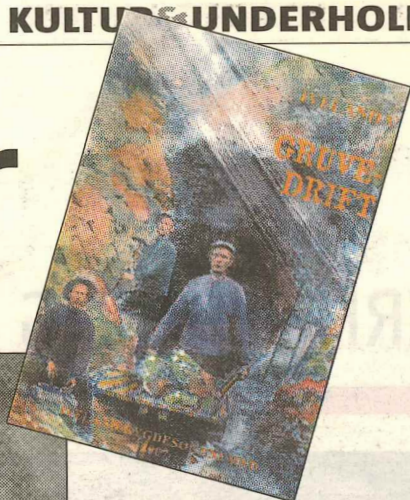

rteventyr

BYGDEBOKMAKERE: Kjell Gunnufsen (til venstre), Salve Øina og Ole Fridtjof Frigstad – og en imponert Ivelands-ordfører Ole Magne Omdal (stående bak).

«Her fant den lille mann i en av Norges minste kommuner noe fabrikken på kontinentet og i USA hadde bruk for»

OLE FRIDTJOF FRIGSTAD, GEOLOGEN

OLAUS THORTVEIT fikk et grunnstoff oppkalt etter seg.

BILDE FRA BOKA

Opptil 25 gruver i Iveland drev med thortveittitt – uten at det noen gang ble avslørt hva det strategiske formålet var. Antakelig eksperimenterte amerikanerne med stoffet, med henblikk på romfarten – men fant etter hvert alternative løsninger.

– Vi ser at scandium brukes i lasere, og vet at lasere var i bruk i Reagans våpenskjold, sier Frigstad.

Utnyttet glimmer
Driften fortsatte i hele mellomkrigstiden – men falt under de to verdenskrigene. Under annen verdenskrig fant imidlertid tyskerne noe i Ivelands gruver de kunne dra nytte av – nemlig glimmer. Det var isolerte mot varme, var bøyelig, kunne ikke smelte, ble pakket i sekker i ek-

sportert til Tyskland i store mengder.

– Mens en halv million tonn feltspat fra Iveland gjennom årene gikk fra gruvene i Iveland for å bli porselen i Tyskland, England, Polen og Frankrike, gikk det noen hundre tonn glimmer til Tyskland under krigen. det ga en grei inntekt for mange, konstaterer de tre lokalhistorikerne.

Gamle opptak

Kjell Gunnufsens far jobbet i gruve i Vennesla, og Kjell selv kom i kontakt med mange gruveveteraner. Disse intervjuet han, og laget faktisk en film som har vært vist i skolene.

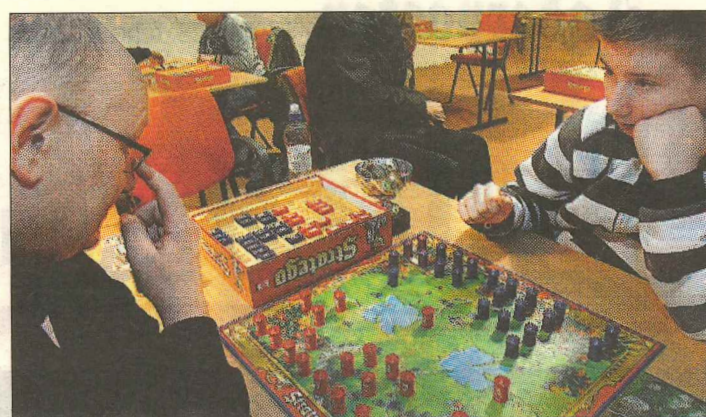
– Her fant vi en egen kultur, ikke helt ulik rallarkulturen, det ser vi av de gamle opptakene jeg

gjorde på 80-tallet med gruveveteraner. Disse er gjengitt skriftlig i boken, sier Kjell Gunnufsen.

Ligger der

Bare en liten del av mineralene og metallene i Ivelands fjell er utnyttet. Kanskje kommer gruve-driften tilbake? Man vet aldri hva det blir bruk for fremover, og mye er kartlagt.

En del av boken er oversikten over mineralene og metallene, gjengitt i flotte fargebilder. Noe, særlig av beryll, er utviklet til vakre smykkesteiner. Ordfører Ole Magne Omdal er mektig imponert over resultatet. Og gleder seg over at folketallet stiger i Iveland. I januar var de 1.214 mennesker i kommunen. Det er pluss 24 på trekvart år.

TRENER: Spillgeneral Vidar Aas tar en treningsmatch mot Daniel Rasmussen (14). I dag braker det løs for alvor med NM i Stratego.

FOTO: ANNE KARIN ANDERSEN

Fikk ekspertråd fra Nederland

I dag arrangeres NM i brettspillet Stratego i Arendal. I går fikk deltakere ekspertråd fra drevne nederlendere.

MARIT ELISABETH SKINNEMOEN
maes@agderposten.no 976 38 152

Spilluka på Kirkebasaren har samlet barn og ungdom i vinterferien, og årets høydepunkt blir Norgesmesterskapet i Stratego. Mark Coenen og Kees de Uos fra Nederland er eksperter i spillet, og hjalp til under hardtreningen i går.

– Hver enkelt spiller må finne sin strategi, enten den er aggressiv eller defensiv. Spillet ligner på Sjakk, men har flere muligheter. Spillerne kan bløffe hverandre, og det er det

morsomste av alt, forteller Coenen.

Han har spilt Stratego aktivt i ti år, og underviser i spillet i flere land. Vinneren av dagens turnering får en gratis tur til Stratego-mesterskap i Ukraina.

– Vi har noen pokaler som skal deles ut også. Vi slår på stortromma i år, og har erfart at slike strategispill er veldig populære, sier spillgeneral Vidar Aas.

Han tok en treningsmatch mot Daniel Rasmussen (14) i går kveld.

– Spillet er veldig gøy, og lett å lære. Men man må tenke utrolig mye, forteller Rasmussen.

Han var i ferd med å danke ut spillgeneralen.

– Jeg taper hver gang, innrømmer Vidar Aas.

EKSPERT: Mark Coenen (bildet) og Kees de Uos fra Nederland har spilt Stratego i mange år, og deler strategi-tips med arendalitter.

FAKTA

Stratego

- Antall spillere: 2
- Aldersgruppe: Over 8 år
- Oppstillingstid: 3-5 minutter.
- Spilletid: 30-120 minutter.
- Stratego er et brettspill hvor to hærer møter hverandre på en slagmark – og hvor formålet er å erobre den andre hærs fane.
- Hver spiller har 40 brikker, som spilleren må stille opp i sitt startområde. Motstanderen kan ikke se hvordan spillerens brikker er plassert. Deretter er oppgaven å angripe hverandres hær, inntil man får tak i fanen. Et angrep utføres ved å rykke en av sine egne brikker inn i en av motstanderens brikker, hvorefter man avslører brikken for hverandre. Den brikke som har den høyeste rangering vinner, og motstanderens brikke fjernes deretter fra brettet. Angriper man fanen, har man vunnet.

Kilde: Wikipedia